

Vergaderjaar 2024–2025

33 529

Gaswinning

36 566

Wijziging van de Tijdelijke wet Groningen in verband met het herstel van omissies en het aanbrengen van verduidelijkingen

Nr. 1283

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 maart 2025

Zoals toegezegd tijdens het Commissiedebat Herstel Groningen van 19 maart jl. stuur ik uw Kamer hierbij nadere informatie over de wijze waarop het Kabinet invulling geeft aan het advies van de Commissie van Geel. Daarnaast ga ik verder in op de isolatie aanpak, de aanpak rondom onaanvaardbare verschillen en de invulling van koste-wat-kost.

Advies Commissie Van Geel

Het kernpunt van het advies van de Commissie Van Geel is dat bewoners van Groningen en Noord-Drenthe het perspectief moeten krijgen op een gelijkwaardige eindsituatie na schadeherstel, versterking en de invulling van de ereschuld. Bewoners hebben recht op een huis dat veilig, schadevrij en verduurzaamd is. In de Kamerbrief over verschillen, verduurzaming en dorpenaanpak van 6 maart 2024¹ heeft het vorige Kabinet aangegeven hoe zij invulling heeft gegeven aan dit advies mede op basis van de uitvoerings-analyses van IMG en NCG. Ik zet deze lijn door. Ik werk daarvoor aan een aantal sporen, namelijk een isolatieaanpak (maatregel 29 uit Nij Begun), de deur-tot-deur-aanpak die een plek moet krijgen in een Agenda voor Herstel, een vergoeding voor schades met terugwerkende kracht en aanvullend maatwerk waar nodig. De Commissie constateert daarbij terecht dat het wegnemen van verschillen erg complex is en dat dit vraagt om een jarenlange inspanning van alle betrokken partijen. De Commissie geeft aan dat niet alles kan, en niet alles tegelijk kan. Er zullen volgens de Commissie altijd verschillen blijven bestaan en ook steeds weer nieuwe verschillen ontstaan.

¹ Kamerstuk 33 529, nr. 1227

Isolatie aanpak

Voor de isolatie aanpak voor Groningen en Noord-Drenthe is op 10 maart jl. de regeling gepresenteerd en bij uw Kamer in voorhang gegaan². Voor deze aanpak is € 1,65 miljard beschikbaar. In de regeling is er voor gekozen om bewoners binnen het versterkingsgebied een volledige vergoeding te geven voor de isolatie. Bewoners buiten het versterkingsgebied komen in aanmerking voor een vergoeding van 50% van de kosten. Alle bewoners in heel Groningen en Noord-Drenthe met een inkomen tot 140% van het sociaal minimum ontvangen een volledige vergoeding voor de isolatie. Dit is ook in lijn met het advies van de Commissie Van Geel, namelijk om in deze aanpak prioriteit en voorrang te geven aan de zwaarst getroffen en meest kwetsbare bewoners.

Het rapport van de commissie Van Geel kan worden opgevolgd door iedereen in het aardbevingsgebied in Groningen en Noord-Drenthe 100% vergoeding voor de isolatieaanpak aan te bieden. Het Kabinet vindt dit echter niet in lijn met de meeste genoegdoening voor de zwaarst getroffen en de meest kwetsbaren. Dit zou bovendien leiden tot onuitlegbare verschillen met bewoners in de rest van Nederland. Ook worden hierbij grote uitvoeringsrisico's voorzien. Daarom heeft het Kabinet hier niet voor gekozen³. Zoals aangegeven in de Kamerbrief van 6 maart 2024 wordt voor een 100% vergoeding voor iedereen circa € 2 miljard aan extra kosten geschat⁴.

Maatwerk ten aanzien van onaanvaardbare verschillen

Naast de algehele aanpak voor versterking, schadeherstel en verduurzaming heeft de commissie Van Geel geadviseerd om waar nodig extra maatregelen te nemen om overblijvende verschillen samenhangend met de versterking verder te dempen. De NCG kan hiervoor maatwerk bieden volgend uit Nij Begun maatregel 12. Voor maatwerk en de aanpak van onaanvaardbare verschillen is in Nij Begun € 240 miljoen gereserveerd. Ook hebben gemeenten in het kader van de bestuurlijke afspraken uit 2020 zogenaamde Blok B middelen toegewezen gekregen om dergelijke verschillen te dempen. Met deze middelen kunnen we met elkaar betekenisvolle stappen zetten in het dempen van onaanvaardbare verschillen.

Voor de aanpak van onaanvaardbare verschillen is zoals aangegeven in de beleidsbrief Versterken⁵ door NCG en de gemeenten een routekaart ontwikkeld. Deze routekaart beschrijft een werkwijze om verschillen proactief in beeld te brengen, vast te stellen en mogelijk op te lossen. Verder beschrijft de routekaart de manier waarop inwoners bij de stappen worden betrokken. Belangrijk uitgangspunt bij de routekaart is dat de ervaring en beleving van de inwoners centraal staat in plaats van techniek, normen of het geld. Ik heb veel vertrouwen in de routekaart en het bijbehorende proces.

Om lokale kennis over de plek en de specifieke kennis over de casus in te zetten is een nadrukkelijke rol weggelegd voor de lokale stuurgroepen, waarin gemeenten, de NCG en het IMG samenwerken. Ook hier heb ik veel vertrouwen in. Immers, besluitvorming zonder lokale kennis over de

² Kamerstuk 33 529, nr. 1278

³ Zie ook Kamerstuk 36 600 VII, nr. 82, reactie op amendement Beckerman en Bushoff voor het vrijmaken van extra geld voor het opvolgen van de adviezen van de commissie Van Geel.

⁴ In een eerdere fase werd rekening gehouden met € 2,4 mrd extra kosten (Kamerstuk 33 529, nr. 1194). De laatste indicatie van maart 2024 is dat hiervoor circa € 2 mrd noodzakelijk zou zijn.

⁵ Kamerstukken 35 561 en 33 529, nr. 66

plek en de specifieke casus is niet mogelijk. Voor casussen met een buurt overstijgend karakter waarvoor middelen nodig zijn uit het budget van maatwerk NCG ligt de besluitvorming op dit moment bij mij. Dit is nu zo om de regionale samenhang en afstemming met de versterking te kunnen blijven waarborgen. Maar ik besluit alleen na overleg met de regio. De routekaart wordt in samenwerking met de regio verder uitgewerkt en in de tussentijd waar nodig ook al toegepast.

Koste-wat-kost

Naar aanleiding van Nij Begun en in lijn met het regeerprogramma werkt het Kabinet aan een wetsvoorstel ter uitvoering van een aantal maatregelen uit Nij Begun, waarin wordt vastgelegd dat zowel de schadeafhandeling (waarvoor dat nu al wettelijk is bepaald) als de versterking koste-wat-kost wordt uitgevoerd, en dat voor beide geldt dat dit gebeurt «voor zo lang als dat nodig is». Koste-wat-kost gaat dan over alle wettelijke taken van het IMG en de NCG, waaronder ook de uitgaven voor de versterkingsoperatie die zorgen voor het waarborgen van de veiligheid en juridische, bouwkundige en financiële bijstand. De aanpak van onaanvaardbare verschillen valt hier in mijn beeld niet onder. Voor die aanpak zijn dus geen onbeperkte middelen beschikbaar, maar indien daar tekorten ontstaan, kijkt het Kabinet naar een oplossing. Voor andere zaken, zoals de sociale en economische agenda heeft het Kabinet toegezegd een generatie lang, dus 30 jaar, middelen beschikbaar te stellen.

Tot slot

Ik werk op bovenstaande manier hard aan de opvolging van het advies van de Commissie Van Geel. Ik werk daar aan samen met de regio, NCG en IMG en in het bijzonder met de lokale bestuurders waarvoor ik veel waardering heb. Iedereen wil het beste voor Groningen en Noord-Drenthe en werkt daaraan vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid.

Voor de deur-tot-deur aanpak en de omgang met in het verleden door NAM/CVW afgewezen schades verken ik samen met de regio en de uitvoeringsorganisaties de verdere mogelijkheden en alternatieven, rekening houdend met wat haalbaar en uitvoerbaar is. Zodra ik de plannen heb uitgewerkt zal ik uw Kamer hierover informeren.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
E. van Marum